

ISTVÁNFFI PÁL
SZEP ROEVID CRONICA
az iffiv Volter Kirallyrol

1580.

Országos Széchényi Könyvtár

8.10.1875
163.

Teljes.
(Kisre'rongált.)

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

SZEP ROE=

VID CRONICA, AZ IFFIV VOL-
TER KIRALLYROL, ES AZ IANICVLA
leányáról Grifeldis affonról, Mint
probáltatot legyen meg Grife'
disnec házasságban valo
hű tökélettsége

*

Jánosfi Bál.

Az vitéz Francisco éneke notayára.

Nyomtatott Colofuárat Heltaj Gáf-
párne műhelyébe. 1. 5. 8 0.
Eftendőben.

Egy Cronikát mondóc Wrac halgatsátoc,
Kinec talám mását tú nem hallottátoc,
Egy Olaf leánról kin czudálkozhattoc,
Asszony házasoknac például adgyátoc.

Az Olaf orfágnac egy fejeletiben,
Az Velselus hegynec ő körülétiben,
Nagy foc szép várasoc vannac ő fektében,
És ieles bín népec laknac az mentében.

Ast az egész népec à kic beállottac,
Kölcsös várasokat rayta rackatánac,
Olaful neuezéc az Pedamonatánac,
Magyaról módhattyc vgy mint hegy allyánac.

Az földnec egy része ki uált ő magánac,
Kit regulta mondac az Saluciánac,
Sikes helye most is nagy Morkolábságnac,
Soc kölcsös várasoc annac vduarlánac.

Ast az iffiu Volter egykor bírya vala,
Sép termere neki mint vitéznec vala,
Minden nemzetiuel hires neues vala,
És maga tartása kedues dizes vala,

Mulatság keduénc nem minden kel vala,
Vadász madarazás igen kedues vala,
Mindeneftől magát annac atta vala,
Egyéb mulatságát hátra hatra vala.

Noha czac egy főre nemzeréből vala,
Stabad ember vóltát igen félti vala,

Örömet kötéltbe nem eytheti vasa,
Azért soc ideig nőtelen élt vala.

Régi ió baráti sokat halgatánac,
Soc iámbor bolgai czendezen valánac,
Városbeli hiuei igen bánkodánac,
Félnecc hogy Voltertől áruáua maradnac.

Köztéc el végezéc hogy neki bolnánac,
Bátor búuó embert arra válaftánac,
Nagy sereggel egykor deibe állánac,
Mongyác hogy illy búuol nekic búltanac.

Téged wram Volter feyenként köuetűne,
Kegyelmes légy nekűnc ha mit búnkban eytűne,
Mert miként magunkat tégedet beretűne,
Erre hozot minket az mi nagy húfégűnc.

Ez ideig veled vgyan diczekettűne,
Illy Wrral magunkat bodognac itiltűne,
De ha az egy dolgot mi meg nyerhettyűne,
Séles ez Világon bodog népec létűne.

Hogy tennen magadat már arra godollyad
Töruén házasságra te magadat adgyad,
Asszonyunkat nálad nekűnc látni hadgyad,
Kisded Volterodat még éltedben láfsad.

Ebben haladékor semmit nem kéuánunc,
Mert az vďóc mint az folyo vizec múlnac,
Az lffiuságnak is virágie el húlnac,
És vénség vtánnad miat Farkas ballagnac.

Az Halál peniglen leg közelben hálgat,
Látod az életnek Wram Vólter vát,
Hogy egy napról másra előb előb mutat,
De mind addég visel hogy meg czalatkoztat.

Kegyelmessen azért tekéncz kérésünkre,
Kic paranczolatodba semmit meg nem vetűnc,
Áffonyunkat hozzád illendőt kit lelűnc,
Hadgyad meg szerzését már mi reánc vennűnc.

Azon igen félűnc hogy egy nap czac el hatz,
Órőkest vtánnad ingyen senkit nem hatz,
Soc iò hiucidet bolgóban marasztat,
Keferű inféget czac reánc állitat.

Volter iámbor vala búue rayta haylâ,
Soc iámbor tanáczánc meg maradot vala,
Nem sokat ő azon gondolkodot vala,
Illy búual nekic ackor felelt vala.

Szeretű hűucim nagy iò neuen véfem,
Iómat akaryátoc afit effembe véfem,
De nagy szabadlágból engemet ki véfem,
Ki az házasságban igen ritkán léfem.

Kéff vagyoc ti nekter bútokat fogadnom,
És iò tanácztoknac melleye állanom,
Nem akarlac tútűket czac ezzel bántanom,
Áffont keresetec mert az czac en gandom.

Valami iò vagyon emberben világon,
Senkitől egyébtől czac lűentől vagyon,

En igyemet azért mostan rea hagyom,
Minden berenczemet csak neki ajánlom.

Bíztam en mindenkor kegyelmességében,
És nem fogyatkoztam semmi búkségemben,
Vtattalál most is en tisztességemben,
Miként kellyen járnom en vduolségemben.

Ez ti kívánságotoc hogy meg házassodgyam
Abbólen türeket nyilván meg bíztatlac,
Akaroc tölletec hogy eniseggyet hallyac,
És erről hit berént meg bizonyúlylac.

Hogy az kit kerefec valahól meg lelec,
Vagy begén vagy kazdag kit en keduelec,
Miként afföntokat vgyan tiszteliec,
Mint ha czáfár leanya volna döttetec.

Wroc ackarattyát jámboroc meg értéc,
Közönséggel örömet feyenként fel vőuéc,
És nagy fogadálsal afft meg erősitéc,
Mert csak alig váryác hogy az napot ernéc.

Ot menyegző napot nekic eggyet hagyà,
Kire őket mind fel késülni hagyà,
És az Menyegzőbe feyenként hiuarà,
Volter hatta napot ki ki mind igen várya.

Afft hogy el végezéc az Tanácz fel kele,
Ki mind ő házához késülnie méne,
Vduaránac Volter hagyà késülnie,
Hogy az napot senki el ne vetteneye.

Nem

Nem messze az Vártól egy kis falu vala,
Egy néhány szegény nép kiben lakic vala,
Leg szegényebnec neuc Ianicula vala,
Az ő szegénységét Isten láttya vala.

Annac egy Leánya szép termető vala,
Kinec Kerebt neuc iő Griseldis vala,
Termete szépsége neki ékes vala,
De iő erkölcsüel felől multa vala.

Az szegény életnec sanyarúságában,
Griseldis nő vala nagy gyorsaságában,
Nem vl vala vesztég semmi lagyságában,
Semmi gyönyörűség nincz gondolattyában.

De nagy vastagsággal Attyát tarttya vala,
Annac ő venségét ő taplállya vala,
Keués luhoczkáját Tóra hayttya vala,
Rockáját közölség el nem hadgya vala.

Onnat haza iőuén Parét aprit vala,
Hozzáoc illendő érket kést vala,
Kemény balma ágyat fel rázogat vala,
Kegyelességgel Attyát el nyugottya vala.

Az Léánra semét Vóltet vette vala,
Mert azon gyakorta vadázni ment vala,
Nem fátyalanfágból ást miueli vala,
Az egy ért emberfeg őt viseli vala.

Nagy ióság Griseldisben ki reytokban vala,
Kit az nép semmel nem ismerhet vala,

Efés ember Volter által láttya vala,
Azért őtet igen meg szerette vala.

Ast is el végezé hogy őtet el venné,
Senki egyéb neki házása nem lenne,
Ha neki az áldot Isten engednéye,
Mikoron ő dolgát annyira végeznéye.

Már az Menyegző nap el közelet vala,
Az Menny affion honnat lenne titkon vala,
Egy leánzót Volter kerestet vala,
Kinec magassága Grifeldisfel egy vala.

Ezhöz szép ruhákat Volter szabata,
Szép arany coronát gyűrőt késíteté,
És arany lántzokat fokat késíteté,
Soc féle pártá ővet és drága nasfákat.

Az örüendetes nép az kit várnac vala,
Az nap fényességébe el fel teryet vala,
De az Menny affionnac czac hire sem vala,
És minden késület meg szerzue vala.

Volter el indula az náz mind vtánna,
Mint ha az Menny affiony közel vtban volna,
És őtet vtában tisztességgel látnà,
Onnat nagy viglással házában be hoznà.

Grifeldisnec ebben hire sem löt vala,
Az minémű dolgot reà néznec vala,
Dolgait házánál meg szerzette vala,
Kútforól vizet haza visen vala.

Az Attya

Az Attya kapuyán el be lépie vala,
Hogy egyéb dolgától v'resülhet vala,
Tőb leány társával el ki késül vala,
Hogy Volter Matkáyát ő czac láthatnáya.

Grifeldist mentében Vólter látta vala,
Gyorsan őtet neuén szolitotta vala,
Attya ha hon volna tőlle kérde vala,
Leány tisztefésséggel reá felelt vala.

Volter neki hagyà ki szolitanáya,
Nemi dolga velle neki meg mondanà,
Az vén iámbor akkor ki ballagot vala,
Kezén fogà őtet magánac így sola.

Ianicula tudom hogy szeretz engemet,
En is meg ismértem iámbor hűségedet,
Nem keués dolgomat gondolom csettetd,
De ez egyet tudnom akarom te tölled.

Ha te ez dologhoz iò akárom volnál,
És az mellé tiszán örömeft állanál,
Hogy engemet, kit te eddéglen wraltál,
Leányodat adnád Vödneç válastanál.

Rayta az vén iámbor czac el czudálkozác,
Hogy illy iò szerencze házához érkezéc,
Kegyelmes Istentől neki méltóltatéc,
Nem tud vala medgyen saua ilyen eséc.

Semmi ben külömbet en nem akarhatoc,
En az vagy kedig abban ellent sem tarthatoc,

Az mit en tenéked kedved szerint látod,
Mert Wram vagy, semmit meg né másolható.

Elbé mennyűnc ketten monda vén ébernek,
Az Grifeldist is erről mi meg kérdgyűc,
Náz népe indula ketten be menének,
Leánnyal akkoron ighen befellének.

Attyad is akarya hogy légy en jegyesem,
Ez napfágtól foguán alibony feleségem,
Vagyon tölled nekem egy icles kérdéssem,
Azt majd meg tekéllyűc felelly erre nekem.

Ha tennen magadat arra birhatandod,
Minden akaratom azhoz szabhatandod,
Hogy semmi keduemet te nem bántogatod,
Róllad mit végezec azt te mind meg állod.

Illyen nagy czudában Grifeld resket vala,
Magát bátorlágban nem veheti vala,
Mert nagy Vendég házat meg szállotta vala,
Nem kéléc az kérdés kire felelt vala.

Illy nagy tisztelésegre Wram en magamat,
Méltatlannac véltem mind az en hazamat,
De ha rea tökéleted akaratomodot,
Nem tartosztatom meg az en szerenczémet.

Soha te ellened nem hogy mit mielnéc,
De gondolatomba sem hagyom hogy esnéc,
Sőt ha paranczölod hogy halált szenvednéc,
Annak is és örömezt engedelmes lennéc.

Volter

Volter à bót monda elég az ennékem.
Niz népnec mutatà imhól en jegyelem,
Az ki est tisteli az barátom lében,
Mint Czafár-leánya ez olly drága nekem.

Ot Volter ackarà hogy le vetkeftetnéc,
Régi ruhayából és ki öltöftetnéc,
Arany szép ruhákban affonyoc afft értéc,
Egymás elót neki foglálni fietnec.

Az egy borzasbűzet nagy ión meg fēpitéc,
Kézzei tapogatot hayát fel épitéc,
Arany fál hayackal közlőslég illetéc,
Sép Gyöngy kőboróckal feyér ékesitéc.

Vdó rőuid vala gyorsan fel épitéc,
Vgyan más semellyben Grifeldis tēttetéc,
Az népec nehezen immáron ismeréc,
De mint affonyokat feretuen tistitéc.

Egy drága szép kőborót Volter ki vit vala,
Kit az végre nem most czináltatot vala,
Grifeldisnec ot afft jegyűl vitte vala,
Sép öltözet lóra fel vltette vala.

Az ló feyér vala Náz népe indula,
Az palota felé lafsan lépéc vala,
Harmintz két leányi mind fellyemben vala,
Soc ió nemes affony leány vduar vala.

Vigfág teuő kőbőc külomb külomb vala,
Az egh immár abban vgyan zeng vala,

Egy más bűnét tölle alig hallýac vala,
Nagy ö.öm bűnűket meg állotta vala.

Hamar el jutánac mert közel valánac,
Ékeket fogánac nagy vigan lakánac,
Ebéd után estig ot mind tántzolásac,
Minden mulatságon vgyan meg állánac.

Hólda kedve Volter wy vduart téteté,
Kazdag ayándékokat arra fel téteté,
Ió hamar loupkat pallyára viteté,
Ésgyalog futókat ot ő meg nézette.

Erős vítközéssécek akkor ot valánac,
Ieles kezű népéc földre le hullánac,
Hatalmas követec rendet ot mondánac,
Hires bököllesécek mind ot maradánac.

Az fient Iuán fienét el fel rakítac vala,
Mester álgysóckál meg rakattac vala,
Vduarból vitez nép afe ostromly a vala,
Az Nap vigaság közben el alá ment vala.

Az wy Mennyet akkor Isten meg látogatà,
Kegyelmezségével őtet méltosztatà,
Nagy bölcselégével meg világosítta,
Sociofággal jóval meg ayándékoza.

Artatlan életben Isten felő vala,
Maga tarsaságban ért erkölcze vala,
Értelmes beszéde bűnű ékes vala,
Minden embercknél dicziretes vala.

Nem.

Nem fokaig magát őt iò neuben hoza,
Hogy nem czac bõmbédi kéuánkoznac hozzá,
De mébbe földrõl is iõnec vala hozzá,
Aßõnyoc férfiac czodálkozni rayta.

Eleitõl fogua kic ismértéc vala,
Meg azok is ingyen nem hihetic vala,
Az melly begény ember Ianicula vala,
Hogy ez à Griseldis õ leánya volna.

Mert õ benne minden ékelség meg vala,
Hogy aßi ingyen senki nem hiheri vala,
Hogy aßi paraßi háználtanólhatta volna,
Hanem Czáfár vduarát a ki látta volna.

Noha vitéz Volter begény nemzeret vön,
De õ házasága nagy dicziretes lön,
Belõl háza neki nyugolmas ékes lön,
Háza kòuul mindennec õ igen kedues lön.

Sõt ennec felette hogy õ illy iofágos,
Illy begénység alatt reytekbe meg látos,
Méltan bölcz embernek mindennec õtet,
És mindennec elõt nagy czodálatos volt.

Az aßõny kediglen nem czac házát birya,
Hanem à kòzléget is nagy bölczen oktattyá,
Wra hon nem vóltába Pöröket állittya,
Nemes népeknek is háboruyát ólttya.

Nem egyebet ebbõl népec hísnec vala,
És kòzõttec tiftán aßi beféllic vala,

Hogy az affönt Isten Mennyből atta volna,
A közlég iauára hogy ő ra gondolna.

Ebben nem soc vdo mikort be tölt volna,
Affony viselné ielenfége volna,
Soc iò vduara czendezségben vala,
De im nem kéfsőre leánt hozot vala.

Iöllehet az leány igen lépded vala,
De maga a fiút inkább nézic vala,
Magzatos voltáual affony nyerte vala,
Hogy mind Wra házaya meg örüendet vala:

Az gyermek immáron hogy elít erte volna,
Mikor az Daykától el válafttyác vala,
Volternac ackoron kéuánfaga iutá,
Czodálatosb hogy nem mint dicziretesb vala.

Affony feleségét meg kefergetnéye,
És az ő hűségét ki keresgetnéye,
Addég nem nyúghatéc mig nem kefergeté,
És minden kétséget belölte ki venne.

El be ment vala ő ágyas házába,
Volter magát veté nagy somoruságban,
Illy bókát ot bóla nyomoruságában,
Hogy ő hozhatnáya affönt nagy bánatbn.

Affony kerlec azon hogy meg emlekezzél,
Hogy melly segénységből házamba be iöttél,
Mert vgyan sem illic hogy el feleytkezzél,
Régi mi vóltodról mai szerenczedről.

Emle

Emlekezzél mondom miként hozzám völec,
Nyíluán en tégedet mostan is szeretlec,
De az Nemes népec téged nem kedvelnec,
Mert parasit nemzetből tégedet itilnec.

Abszont parasit nemből ők nem szeretnec,
Mert természet szerint egymás ellen iárnac,
Én reám is immár gonosf sémmele néznec,
Róllad ilyen fiókat mint mondom beszélnec.

Azért ha akarod beködséggel élnem,
Sűkség veled nekem meg egygyesűlnöm,
Te kis leányodról vgy nekem végez nem,
Vgy mint ők akaryác nem mint en akarom.

De te híred nélkül semmit nem miuelec,
Te ackaratodat adgyad nekem kerlec,
Az kérdésre tégedet emlekeztetlec,
Kire téged mostan en fel feleltetlec.

Grífeld: ez fiókat hogy hallotta volna,
Bátor semmit rayta meg nem indúlt vala,
Nagy sűp befédeket wránac fiólt vala,
Magat minden dolgát rea bísta vala.

Tiéd az kis leány en is tiéd vagyoc,
Mind ketten Wrunkat tégedet vgy felűnc,
Ki mind marhayáual szabad ást iól láttuyoc,
Te is velűnc mit tést azon kel maradnunc.

Valamit en neked kedued szerint látoc,
Mindenben az mellé búuem szerint álloc,

Egye

Egyebet nálladnál senkit nem kévánoc,
Egyébről meg valni senkitől nem bánoc.

Feleletét Volter nagy ió búuel halla,
De önön magába nem térter vala,
Ő tekintetibe nagy somoru vala,
Affbontól ezzel akkor ki ment vala,

Nem sokat háláftà egy fogayát folità,
Kire az ő dolgát az előt ő bizà,
Ideles dolgaiban kórosként fogalà,
Az affbönhöz akkor őtet be boczáta.

Az ember affbonyhoz éyel be ment vala,
Meg boczás affbonyom neki mongya vala,
Reám ne nehezelly neki mongya vala,
Mert engemet ebbe kételenfég hoza.

Nyiluan vagyon nállád fogác állapattya,
Az engedelmség kételen fogattya,
Wrunknac parancza ertetlen futattya,
Fogallattya senki nem válogathattya.

Wram hatta nekem gyermeket el vinnem,
Ésezenel őtet meg olly helyre tennem,
Wram parantzánac kel nekem engednem,
Nem mérec egyebet bizon ebbe tennem.

Sauát akkor ember rőuiden helylyhefteté,
Nagy kegyetlen dolgát titkon közben cýté,
Kit keferues affbony ebbebe veheté,
Ő semmit nem szóla az embert vésteglé.

Az em

Az emberhöz aszony gyanakodó vala,
Mint sime állása rettenetes vala,
Keréges abrazattya sava olyan vala,
Kis leányát érté hogy vinne halálra..

De könyve aszonnac rayta nem gördülé,
Czac egy foháskodást rayta nem miuélé,
Kit nehezen Dayka nem hogy Anyya túrne,
De nagy vidamképpen gyermeket fel viué.

Kis leányát édes Anyya nézi vala,
Es nagy szeretettel czokolgattya vala,
Szent kerestnec idét ra vetette vala,
Meg áldotta vala kezében atta vala.

Az mit Wrad hagyot asz te meg serezzed,
Egyre kerlec téged hogy gongyát visellyed,
Ez gyenge testeczkét hogy te meg örűzzed,
Vad dal és madarral asz meg ne étesed.

Asz is czac vgy módó ha meg nízé hagyua
Wrattól ez ellen valami paranczba,
Mert nem törökedem soha semmit abba,
Az mit ő ellene gondolnéc hogy volna.

Gyermeket el viué Wrához ő tere,
Ső felelet mint lőt eleibe teryesté,
Mint az leánt kézben atta meg beállé,
Attya kegyelőségét őt meg keferette.

De az mit magába meg tókéllet vala,
Semmit ő abban meg nem tagadot vala,

Az ő ſolgainác aſt meg hatta vala,
Az ő keményſégében menten megyen vala.
Hogy az kis gyermeket ruhában takarná,
S'ekrénben ſegezné Őzuérre fel tenne,
Nagy laſſan és ſelue v'rában viſelné,
Kazdag Bononiában Nényéhöz el vinne.

Nénnye neki vala Konde Panitne,
S'óual v'gy kéréte hogy fel neuelietné,
Mint ha annya volna olly igen feltené,
Minden iò erkölcsre ötet egyengetné,
Aſt iclesben Volter Nényétől várnáya,
Hogy olly titkon ötet nálla tartanáya,
Senki ez világon meg ne tudhatnáya,
Ki gyermeke volna az ő kis leánya.

Az ſolga nem reſten ebben el járt vala,
Wrától neki az mi hagyua vala,
Az aſſont az Volter czac ſemleli vala,
Változás keduebe ſauába ſem vala.

Régi nagy nyáfság ſokot nagy ſeretſég,
Wrához halgatás nagy ſemérmereſség,
Semmi ſomorulág ſemmi idegenſég,
Kis leánkayáról emlekezetenſég.

Tellyes négy eſtendőc ebben mentec vala,
Mikoron ő iſmeglen terhes vala,
Egy ſiu magzatot ſépet hozot vala,
Auyánac barátinac nagy öröme vala.

Ebben

Ebben két estendő czac be tölt vala;
Gyermekeket Daykától el fogattac vala,
Azon izetlenseg Volterra iöt vala,
Feleségét ismet bilitotta vala.

Regulta értetted az en népeimet,
Mi házasságunkért reáne nehezelneec,
Magzatafnac téged ielesből hogy értneec,
Férfi magzatot látván vgyan meg dühödneec.

Mert gyakorta mongyác és köbítőc kiáltyác,
Fülem hallottára ecképpen zayognac
Hát Volter vtán mi az Ianiculánac,
Vduarlunc, és az ő foc Vnokayánac.

Paraszt nemzet raytunc tehát Wralkodic,
És mi nemes házanc nékie le feksic,
Naponként közötűnc ilyen foc bõ esic,
Nem értem hogy ebből végre mi történic.

Az népnec en azért nyugolmát akarom,
Mert igazán mondom valamit is tartoc,
Az gyermekről penig vgyan vgy gondoloc,
Mint az Nénnyét vgy kel vtára boczátnom.

Est az végre neked ideyén beßellem,
Nem akarom bűuedet bűntelen sérteneem,
Véletlen vesellyel aßt keserettenem,
Illic nekem veled ezekről végezneem.

Sola aßiony neki Wram mit mondhatoc,
Mondásnál egyébbel en semmit nem bíroc,

En te nállad nélkül semmit nem akarok,
Gyermekekben többet munkánál nem vallok.

Ennekem és ezeknek minnyáyan Wűrűc vagy
Az te marháiddal kórosként szabad vagy,
Hatalmad mi raytunc neked olly igen nagy,
Azon kel maradnunc czac mit kegyelmed hágy.

Erre ne kövessd az en engedelmem,
Mert mikor házamnac aytayán ki iöttem,
Az en ruháimat róllam le vetettem,
Minden ackaratomat azockal le töttem.

Házadnac kapuyán vífont hogy be iöttem,
Kazdag ruhaidban mikort fel öltöttem,
Minden ackaratodat azockal fel vöttem,
Semmi külömbféget nyiluán nem vífelttem.

Akar mi dologban az mi neked tettzie,
Ennekem is minden vgyan azon tettzie,
Külömbezés hozzám soha nem férkezie,
Elötöd érténem nekem nem alkošic.

Mert te gondolatod iöuendö mi volna,
Hè en eštem arról iöuendöt mondhatna,
Az mit te akaróál valami az volna,
Minden ackaratom az mellé állana.

De ha értelemmel elő nem viherem,
Te ackaratodat örömešt követem,
Te kéuánfagodat adgyad meg érténem,
Hóltomat kéuánod ašic is nem reštelem.

Mert

Mert az en szerelmé Wram hogy meg érczed,
Hozzád olly figyelmes hogy meg hal éretted,
Nagyobban náladnál semmit nem szeretec,
Halállal ő hozzá hasonlo nem lébec.

Tökéltettségét Volter hogy czudállyá,
Affony hazafságba kit akkor találá,
Előster melly embert hozzá küldöt vala,
Megint azont hozzá valóstotta vala.

Az ember ömagát igen menti vala,
Nagy kegyetlenségét igen veti vala,
Melly nagy gyilkoságot miuelni kel vala,
Gyermekeket meg ölni jelentötte vala.

Affony ot bánattyát nem ielenti vala,
Maga keferűség által folta vala,
Az gyermekeket fépen el fel vette vala,
Szent Kereszt ielével meg iedzette vála.

Fiát ot meg adá nagyon czokolgatá,
Stemeit ő rayra iò ideig tartá,
Bánattyánac ielét semmit nem mutatá,
Fiaczkayát akkor az embernek adá.

Miként neked hattác iáry el te dolgodban,
Meg is igen kérlec ne hadgy engem abba,
Hogy ha lehetséges vegyed otalmadba,
Vadnac s madaraknac ne had faggatnia.

Az gyenge testeczkét foltonként hordozni,
Érté feleletből hogy ideye el menni,

Válasszal Wrához el akarà tenni,
Nem győz vala Volter rayta eleget czudálni.

De azt egy iól érti hogy asszony szereti,
Két kis fiaczkait kétségtől meg menti,
Hogy az keménységet asszony nem miueli,
Valami vadfágból de hogy. őt szereti.

Hagya onnat Volter Bononiában menni,
Az gyermeket Nénnýchöz oda vinni,
Megént azon bóckal mint előbb kéri,
Hogy ne restelnéye nagy gondgyát viselni.

Nincz olly dettzes ember kinec nem illenéc,
Szerelmes társának ő nagy hűségénec,
Ő hasonlo szerelmeteségénec,
Hogy kefergetésén meg nem elege dnéc.

Semét Volter rólla el nem vésti vala,
Asszony feleségén mi jelt halathatná,
Valtozást magához semmit nem találá,
Hanem napról napra neki hiueb vala.

Nem szép hír Volterról kezdé erednie,
Gonosz neue neki mindenút kelnie,
Hogy szerelmes társát ilyen kefergetne,
Ő édes magzatit el rekentenéye.

Mert az gyermekeket nem láthattyác vala,
Senki hól volnának nem tudhattyác vala,
Ezzel önön magát hiresíti vala,
Gyűlötségben gonosz neűben magát hofta vala.

Oh

Oh de mint affonyállat az kegyetlen lehet,
Semmit meg nem enged mint az gonosf Órdög,
Késértő mergeben elő elő hereg,
Miként az felleghben az Meny igen dörög.

Tizenkét esztendő mikor el múlt vala,
Leány léte vián akkor úgy gondola,
Hogy Romába gyorsan követet boczáta
Ki Papától neki egy levelet hozná.

Kiül az nép közöt ő azt hirdeténe
Romai Papától hogy volna engedve,
Ki az ő népének nyugolmára lenne,
Elő felelegét el hadná maft venne.

Az goromba néppel kic Hauasba laknat,
Igen könnyű vala azt el hitetnie,
Ebben hire vala im az Grifeldísne,
Képzé hogy nehezne tettéc ő búvéne.

De miért magába meg tekelve vala,
Minden szerenczeyét kéfen várya vala,
Nagy bátorfagában meg maradot vala,
Mit végezne rólla Wratól vár vala.

Más felől az Volter Bononiába küldé,
Rokonfagát kéré gyermekét fel vinne,
Maga véllec lenne őket haza vinne,
Az leány alitanác hogy hazafsa lenne.

De Panit nem resten hűségét jelenté,
Az leány szép vala ékes öltözeti,

Hét ebtendős öczét melléye vlteté,
Az végezet napra lép néppel kérésé.

De ez közben Voltér fiokot iö erkölczét,
Hogy kefergernéye affony feleségét,
Nem hagyà, de inkább annac külsébségét,
Óregbiti vala nagy keferűségét.

Az közfég lattara eleiben hiutatà,
Illy fiókkal ackoron ötet meg solità,
Társafagod magát nekem iöl mutattya,
Nem házadat néztem, erkölczedet láttam.

De ingyen most ismerem-hogy az Wraság,
Ingyen semmi egyéb hanem az nagy rabfág,
Mert nem lehet az mit engedne szabadfág,
Az vagy mit egyébnec adnà az kéuánfág.

Az köz nepec engem arra kénseritnec,
Es à Pápa mindent engedet ezeknec,
Hogy más feleséget hozzàc Hertzegeknek,
Urban vannac im mayd azzal elérkeznek.

Légy azért az régi tökéletességben,
Helt adgy az mástoknac minden tisztességben,
Hobrad icsy ruhádat vigyed meg helyecben,
Nem állando senki lám à berenczeben.

Grifeld ot felele vissont az Volternac,
Tuttam egy ellenség te nyálságodnac,
És közötte nem volt én áruaságomnac,
Iöl értem rendit en állapotomnac.

Söt bi

Sőt bizonyal módom né hogy házasodnac,
Magamat tartottam, de czac szolgálac,
Mert nem alitottam magamat méltónac,
Viseltem semellyét czac egy vduarlódnac.

És ez hazban miglen te veled lakostam,
Te ackaratodból affonnac mondottam,
Isten azt jól tudgya kórosként vgy voltam,
Szolgáló leanyodnac magamat tartottam.

Az vődöket azért mikor megfámláltam,
Még nagy tisztelégben te veled lakostam,
Fellyeb érdememnél en azt alitottam,
Halat wt Istennek arról nagyot attam.

Nagy jó keduel azért kétféle végezmem,
És örömet vagyoc házamhoz el mennem,
Holot esée nekem az iffiuságban élnem,
Ot én vénségemnek vgyan véget érnem.

Bodognac mondhatom azzalen magamat,
És dicziretelnek én özüegy vóltomat,
Hogy ieles semélnec valhatom Wramat,
Azzal vigasztalom holtig en magamat.

Az wy Meny affonnac örömet helt adoc,
És azon az Istent jó keduen imádoc,
Hogy tő házaságtoc légyen igen bódog,
És ti magzattokat vgyan láthasátoc.

Imit en peniglen hól vigan lakostam,
Keduedet semmiben soha nem másoltam,

Ebben is tenéked engednem akartam,
Látom ackaratod nekem igaz útam.

Az en régi ruhámat hól hagyod el vinnem,
Az minémő az volt arról emlékezem,
És mint en házamnál ruháim le vettem,
Tied öltözetem így te hozzád iöttem.

Egyebet en velem nem hostam tenéked,
Eggyiciegy ruhámat meztelen séget,
Málikat még azzal hostam igaz hűtő,
Ezzel egyetembe nagy tífra életet.

Azért im minden ruhámból vetkezem,
Gyűrőidet meg adom kiuel iedzettél,
Egyéb gyűrőiddel egyben helyheftettem,
Te ágyas házadban ruhádat le vettem,

Minden kazdag fagod házi öltözeted,
En kezemnél állot minden ekefséged,
Ki miat rám vetém az nagy irigységet,
Kit te attál vala házadban meg leled.

Attyámnac házától iöttem meztelen,
Meztelen megyec házamhoz ismétlen,
Az egy dolog tettze nekem éktelelennec,
En mehem köz népnek leßen hogy ingetlen.

Az te gyermekeid kiben nyugottanac,
És ki miat népec reád zugottanac,
Ne légy te is oka már wy haragoknac,
Wram útát adoc immár mind azoknac.

Ennyá

Ennyi dologra kerül ezac immár tégedet,
Nem külföldben áll is ha tétzic tenéked,
En búzefélgemet kic en hófram néked,
Kit immár en haza nem vihetec tőled.

Iutalma az légyen vay ha néked tétzic,
Minémő ingemben lakófram te veled,
Czac est azoc közzül ennékem engedgyed,
Régi házassodnac kiuel méhét feggyed.

Öt Volternac fíeme könyuel be tőlt vala,
Annyira hogy immar nem álhattya vala,
Azért affony elől ő el fordúlt vala,
Rákereges főuel elegy mondra vala.

Am az egy ingeczke bátor tiéd legyen,
Ki en róllam nálad emlekezet legyen,
Czac alig mondhatà előllel méne,
Mert ő fíemeiből könyw megyen vala.

Le vétkezéc ottan mindenec lattára,
Czac az egy ingeczkét magára marasztá,
Mezitelen főuel iudula vátára,
Mezitelen lábbal váras kapuyára.

Vtában soc iámbor őt késeri vala,
Minden ember őtet kesetűli vala,
Az gonos berenczét fídalmazzác vala,
Ékes czendezségben affony megyen vala.

Egy könyű esetlen fíraz fíemmel vala,
Affony hogy házához haza megyen vala,

Az iámbor vén ember ést nem tudgya vala,
Semmi czac hiréuel ebbe sem löt vala.

Elkiről fogva ő nagy kétes vala,
Leány házassága nem egyenlő vala,
Kórosként essebe afe forgattya vala,
Hogy állandó lenne reméntelen vala.

Mert az ő leánya parasit nemből volna,
Annac társaságat Volter meg vnnáya,
Nemes ember lelkét kevélység fognáya,
Leányát házából ki hagyigálnáya.

Leánya ruháját el reytette vala,
Háza segleibe kit meg tartot vala,
Ki az nagy vődötől elis auélt vala,
Ha mikor kelletné elő hozhatnáya.

Nem annyira erti leánya meg iótét,
Mint vele való népnek ő zengését,
Aytoya cleyében lassan hogy ki lépéc,
Mezitelen leány ruhátual be lépéc.

Czac fiamos napiglan Attyánál löt vala,
Egyenes erkölcsben magát tartya vala,
Álhatatóságban czodálatos vala,
Semmi somoruságnac icle ot nem vala.

De mi iő erkölcsz nec nyomdoka nem vala,
Kiuel ő Wráual élni kellett vala,
Mert nagy assonyságba begény lelke vala,
Alázatóságnac példayára vala.

Hamat

Hamar az Kond Panit el közelget vala,
Az wy menyegzőnec olly nagy hire vala,
Egy emberét Panithoz dől külte vala,
Saluciába tutot tudni attra vala.

Volter az Griseidhez az előt ment vala,
Egy nappal el vitet fölittotta vala,
Nagy berelemmel affony eleiben ment vala,
Affonnac illy bőckal akkort felelt vala.

Az leány melly hóloap en házamnál leßen,
Ebédkoron tudom hogy ennaliam leßen,
Vele valo foc nép vendégfégben leßen.
Affonyoc férfiac mi félénk is leßen.

Akarom azokat nagy keduen fogadni.
Hellyét mindenknee rendenként meg adni,
Még bebedeket is tisztelsséggel venni,
Ninczen affony házamnál ki est meg berzeni.

Ennec gongyát kerlec azért reád vegyed,
Ki az én erkölczemet igen jól ismered,
Noha neked mostan begény öltözered,
Vendéget fogadgyad helyére vltessed.

Valamit teneked keduedre ismerec,
Affony monda neki mindent en meg berzec,
És nem ezac jó keduel abban en el megyec,
De nagy kéuanfággal mindent reám vesszec,

En kedig ezekben semmit nem restleec,
Anal fáraifagot semmit nem ismerec,

Miglen en lelkemben ezac egy bokrát érzer,
Mind addéglan hóltig nagy hűséggel lébec.

Eft mihelt ki monda náz népét inditá,
Házakat ő nagy gyorsan meg títitátá,
Ot az ástálokat mind rendel rakatá,
Agyakat vettete bologákat oktatá.

Hólda kelue immár két mise köst vala,
Az Kond Panit mikor el iutor vala,
Az leány bépűségét ki ki mind vgy czudállyá,
Őcze velle vala látnia kéuánnya.

Nem keuefen ackort közöttőc valánac,
Kic iò neuet ackort Volternac adánac,
Hogy ez háza fságot diczirte magánac,
Mert az leány gyenge nagy bép állattyá annac.

Menykekező közelet heuenyébe vala,
Grifeld borgalmatoson ot forgódic vala,
Illy nagy csetiucl ő nem gondol vala,
Meg vitélt ruhayát nem bégyenli vala.

De nagy vidamsággal leánt ő fogada,
Mind az kapuiglan eleibe indúla,
Isten hóstra őket bóual neki monda,
Az en ásszonyomat, Többét is meg álgya.

Az tób vendéget is nagy vigan ő láttya,
Nagy ékes beféddelet őket vigasztallya,
Az nagy háznac gongyát ezac egy főre birya,
Minden titűcséget rendenként meg adgya.

Minden

Minden ot Griseldet erősen czudállyá,
Telesben vendég nép rólla imest mongya,
Nagy ékesen szólást ő nagyon talállyá,
És nagy bölcseségét kincec illy ruháya.

Mindeneknél fellyeb Griseld helyhebeti,
Az Leánt az lffiat egymás mellé eyti,
Dieziretben őket egben fel viteti,
Lelkét nagy örömmel nem elégitheti.

Az Volter mikoron asztalhoz le üle,
Griseldre forditá szeméne az fényét,
Minden hallottára hogy reáya nézne,
Mint ha neuetkeznéc monda iob nényéne.

Mint tettze tú néktec most az wy Menny asz
Vagyoné olly szépsége kit vélhet egy aszboy, (böy,
Auagy tisztességes kerlec téged aszboy,
És ha te láttadé mását ez világon.

Bizony sem termettel feleltem nem lelnél,
Sem ékes erkölczel akar hol lelnél,
Ha mind ez világon te el nem lelnél,
És ha nem tudom is miért nem lelnél.

Asz tudgyad senki nem te nem férhetz,
Az jó berenczébe rebe nem lelnél,
Ha a szép Leánnyal ki nem lelnél,
És gyűlöletet is senki nem vez.

Istentől reméltem igen kéuánom,

Nagy szerelmességet tû kösiretetec látnom,
Könnyeb leßen azzal ennékem halálom.

Erre téged kérlec nagy bizodalommal,
Hogy efit ne kefergesd nagy bossúságoackal,
Miként te háborgál az málic asbbonnyal,
Mert gyengében tattot iffiab is ez annál.

Mert az mit en túrtam ez asb nem túrheti,
Mikoron Volternac Griseldis efit befitlé,
Volter vidamfagát Griseldnec hogy nézne,
Tökellerefséget sokbor tekénte.

Asbony kefergesfit és ő kefertéfit,
Efitben forgattya minden loc szerzésit,
Asbbonnac nem láttya arra érdemléset,
Keferdite vala asbony feleségét.

Touáb nem viheté búue keménységét,
Nagy sepen bolitá asbony feleségét,
Eleggé meg láttam búuednec mélységét,
Szerelmes Griseldis hozzám nagy hűleged.

Nem hiséec en mostan egh alat olly embert,
Ki ő házassáual ilyen czelekedet,
Annac hűségéről illy bizonyfagot vót,
Auagy mindent végre ennyire vihetet.

Ezeket hogy mondá szerelmes társánac,
Tettzég vidamfaggal valo nagy czudánac,
Vgy mint egy állomból fel támadásánac,
Hozzáya őcic foglala magánac.

Te vagy az én társom Volter mongya vala,
Nem volt más ennékem sem léssen azt vallyá,
Az kit iegeyesemnek te álitás vala,
Ez a telányod kit el vittéc vala.

Az fiu peniglen kit Rokonnac mondnae,
Azt is úgy ismeryed mint édes fiadnae,
Kit népec Volterról el nevéstéc vala,
Im mind egyetembe most te nállad vanna.

Hidgyed kic én róllam sockal mást véltenee,
Az nagy kegyetlenec kic engem hittenee,
Hogy én gonos volram az én igeimben,
Nem kegyetlen voltam az én gyermekimnec.

Ezt is gondolhattyae hogy nem sohászkodtá
Aßony h aßomat hanem czac próbáltam,
Az én magzatomat fel sem méßárlottam,
De czac egy ideig őket el titkoltam.

A sókat Griseldis hogy hallotta volna,
Ó nagy örömébe czac nem meg holt vala,
Nagy kegyességében esse veszet vala,
Drága zalaginac nyakán czüggöt vala,

Ot valo aßonyoc hogy ezt láttác vala,
Aßont bereterben közből vettéc vala,
Hiruán ruháiból vetkeßítettéc vala,
Aßont ruhába öltöztettéc vala.

Griseldet ortegyen sepen öltöztetéc,
Kazdag sepe ruhákban ötet ékeßítettéc,

Sép vduözléteckel ötét meg vduözléc,
Óruendö írásával az napot végezéc.

Az végfö nap sockal öruendetesb vala,
Minden ékeséggel tíftesb ékesb vala,
Hogy nem az előbbi Menyegző löt vala,
Nagy igyencséggel hóltig éltec vala.

Felesége Apyánac Volter már vgy tetzic vala
Hogy régen búuéből ki vetette vala,
De ám ő házába be hozatta vala,
Tífteséggel hóltig el tartotta vala.

Leanyát Volter kazdagon atta vala,
Minden tífteséggel arra gondolt vala,
Vgyan örökösé fiát hatta vala,
Menyegzőnel nagy vig és örökes vala.

Ezer ötfáz harmintz kilentz ebfendőben,
Ez kised Cronikát szerzé egy énekben,
Istuánfi Pál mikoron vala iö keduében,
Hertelen indula Király örömében.

F
I N I
S.

Nouembernee, az az, Szent András hauánac
tizedic napyán, 1580.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

8. 11. 15
163.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

037K

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár